

ISIM

ISIM

ISSUE 34

8 SEPTEMBER 2025

دوشنبه ۱۷ شهریور ۱۴۰۴

"EVERY MONDAY, A STEP TOWARDS
INVESTMENT KNOWLEDGE"

کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی اصفهان
(دوشنبه های سرمایه گذاری)

«عضویت در پیمان شانگهای: فرصت طلایی برای نصف جهان و تبدیل اصفهان به هاب اقتصادی، فراوری، فناوری و ترانزیتی SCO»

MEMBERSHIP IN THE SHANGHAI COOPERATION ORGANIZATION:

A GOLDEN OPPORTUNITY FOR HALF THE WORLD
TRANSFORMING ISFAHAN INTO SCO'S HUB FOR
ECONOMY, PROCESSING, TECHNOLOGY & TRANSIT

اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی
اصفهان
ISFAHAN CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

Isfahan Chamber of Commerce, Industries, Mines and Agriculture (ECCIMA)

عضویت ایران در سازمان همکاری شانگهای (SCO): فرصت‌های استراتژیک برای تحقق برنامه هفتم توسعه با تمرکز بر نقش استان اصفهان

بخش اول: تاریخچه و تحولات سازمان همکاری شانگهای

زمینه شکل‌گیری:

پس از فروپاشی نظام دو قطبی و ظهور هژمونی غرب، شرق جهان به‌عنوان قطب جدید قدرت، نیازمند سازوکاری منطقه‌ای برای همگرایی اقتصادی، امنیتی و فرهنگی بود. در این بستر، سال ۱۹۹۶ میلادی، پنج کشور چین، روسیه، قزاقستان، قرقیزستان و تاجیکستان در شانگهای، توافقنامه اعتمادسازی مرزی را امضا کردند بنیان «شانگهای پنج».

تحول به سازمان بین‌المللی:

۲۰۰۱: پیوستن ازبکستان → تأسیس رسمی سازمان همکاری شانگهای (SCO) با تمرکز بر مبارزه با تروریسم، افراط‌گرایی و جدایی‌طلبی.

۲۰۰۲: تصویب منشور سازمان — لازم‌الاجرا در ۲۰۰۳.

۲۰۰۴-۲۰۱۵: پیوستن کشورهای ناظر (مغولستان، ایران، هند، پاکستان، افغانستان، بلاروس) → در ۲۰۱۵، هند و پاکستان به عضویت کامل رسیدند.

۱۷ شهریور ۱۴۰۰ (۲۰۲۱): موافقت اعضای دائم با عضویت ایران در اجلاس دوشنبه.

۲۷ شهریور ۱۴۰۱ (۲۰۲۲): عضویت رسمی و دائم ایران در SCO، نقطه عطفی در سیاست خارجی «نگاه به شرق».

نهادهای اقتصادی کلیدی SCO (تا ۱۴۰۴):

- بانک توسعه SCO (با سرمایه اولیه ۱۰ میلیارد دلار)
- کنسرسیوم بین‌بانکی
- شورای کسب و کار SCO، با زیرمجموعه‌های تخصصی در حمل و نقل، انرژی، فناوری و کشاورزی
- کلاب انرژی SCO
- کارگروه استارت‌آپ‌ها و فناوری‌های نوین
- کمربند سبز SCO، همکاری در محیط زیست و توسعه پایدار
- کارگروه فقرزدایی منطقه‌ای
- هدف: جریان آزاد کالا، سرمایه و نیروی کار در فضای اوراسیایی

بخش دوم: اهمیت استراتژیک SCO در نظام جدید بین‌الملل، تحلیل ژئواکونومیک

ابعاد کلان:

- جمعیت: بیش از ۳,۳ میلیارد نفر (حدود ۴۲٪ جمعیت جهان)
- مساحت: ۶۰٪ از خشکی‌های اوراسیا
- اقتصاد: بیش از ۳۵٪ تولید ناخالص داخلی جهان (برآورد ۲۰۲۴)
- انرژی: مالکیت بیش از ۵۰٪ ذخایر نفت و گاز جهان
- قدرت نظامی: ۴ قدرت هسته‌ای (چین، روسیه، هند، پاکستان)
- امنیت غذایی: تولیدکنندگان اصلی گندم، برنج و ذرت جهان — در شرایط بحران جهانی پس از جنگ اوکراین

نقش SCO در تحول ژئوپلیتیک:

- چالشی به نظام یک‌قطبی آمریکا
- هسته تحول قدرت از غرب به شرق
- تشکیل نظام چندقطبی مبتنی بر عدالت، توسعه و همکاری جنوب- جنوب
- فضای مناسب برای مقاومت در برابر تحریم‌های یکجانبه

بخش سوم: تطبیق فرصت‌های SCO با منافع ملی و برنامه هفتم و نقش استان اصفهان

برنامه هفتم توسعه و محورهای کلیدی مرتبط با SCO:

- توسعه اقتصاد مقاومتی و کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی
- تقویت بنیه صادراتی غیرنفتی
- توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل و انرژی
- جذب سرمایه‌گذاری خارجی غیرغربی
- توسعه فناوری و استارت‌آپ‌ها
- امنیت غذایی و انرژی
- گسترش دیپلماسی اقتصادی و فرهنگی

فرصت‌های استراتژیک برای ایران در SCO (با تأکید بر استان اصفهان)

۱. فرصت‌های اقتصادی و تجاری:

اصفهان با ظرفیت صنعتی بالا (فولاد، ماشین‌سازی، نساجی، الکترونیک) و زیرساخت‌های کشاورزی (زراعت، باغات، صنایع غذایی) جذاب‌ترین استان برای سرمایه‌گذاری SCO است.

جذب سرمایه‌گذاری در صنعت، کشاورزی، گردشگری و انرژی

۱

اصفهان می‌تواند به‌عنوان هاب صادراتی محصولات پتروشیمی، فولاد، تجهیزات صنعتی و کشاورزی به بازارهای SCO عمل کند.

صادرات انرژی و کالاهای غیرنفتی

۲

استفاده از ریال، روبل، یوان و روپیه در مبادلات با اعضای SCO

حذف دلار و تجارت در ارزهای محلی

۳

فرصت‌های استراتژیک برای ایران در SCO (با تأکید بر استان اصفهان)

فرصت‌های اقتصادی و تجاری:

۴

حذف تعرفه‌ها و تسهیل تجارت

۵

نقش محوری در کریدورهای
بین‌المللی

۶

امنیت غذایی

۷

توسعه گردشگری

۸

انتقال فناوری و نیروی
متخصص

دسترسی به بازار ۳,۳ میلیاردی
بدون مانع گمرکی

اصفهان، قلب کریدور شمال-جنوب و
شرق-غرب، اتصال روسیه و هند به
خلیج فارس

همکاری با کشورهای تولیدکننده غلات
(روسیه، هند، قزاقستان)

جذب گردشگران چینی، روسی و هندی به
جاذبه‌های تاریخی و مذهبی اصفهان

جذب متخصصان SCO در حوزه‌های فناوری،
کشاورزی، هوش مصنوعی و انرژی

فرصت‌های استراتژیک برای ایران در SCO (با تأکید بر استان اصفهان)

۲. فرصت‌های سیاسی و امنیتی:

- تقویت ائتلاف ضدتحریمی: استفاده از ظرفیت روسیه و چین در شورای امنیت برای مقابله با فشارهای غربی.
- همکاری امنیتی منطقه‌ای: مشارکت پلیس و نیروهای امنیتی اصفهان در تمرینات مشترک SCO علیه تروریسم و قاچاق.
- دیپلماسی پیشگیرانه: استفاده از ظرفیت SCO برای کاهش تنش‌های منطقه‌ای (خصوصاً در غرب آسیا).

پیشنهاد: ایجاد «کمیته امنیتی-دیپلماتیک SCO» در استانداری اصفهان با حضور نمایندگان نیروهای انتظامی، اطلاعات و دفتر امور بین‌الملل.

۳. فرصت‌های فرهنگی و علمی:

- گفت‌وگوی تمدنی: میزبانی نمایشگاه‌ها، جشنواره‌ها و همایش‌های بین‌فرهنگی با حضور کشورهای اسلامی، بودایی و ارتدوکس.
- توسعه آموزش عالی: امضای تفاهم‌نامه با دانشگاه‌های اعضای، ایجاد رشته‌های مشترک، بورسیه دانشجویی.
- فعالیت‌های زبانی: تقویت آموزش زبان‌های روسی، چینی و هندی در مدارس و دانشگاه‌های اصفهان.
- پیشنهاد: تأسیس «مرکز مطالعات SCO» در دانشگاه اصفهان، با همکاری اتاق بازرگانی و استانداری.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات کلیدی به استانداری و کمیسیون سرمایه‌گذاری:

۱. تشکیل «ستاد اجرایی همکاری‌های SCO در استان اصفهان»

- زیر نظر استاندار
- با حضور نمایندگان اتاق بازرگانی، دانشگاه‌ها، سازمان صنعت، معدن و تجارت، گمرک، بنیاد سرمایه‌گذاری و بنیاد توسعه صادرات

۲. تهیه «برنامه عملیاتی ۵ ساله همکاری با SCO» منطبق بر برنامه توسعه هفتم

- با تعیین شاخص‌های کمی و کیفی
- با زمان‌بندی و مسئولیت‌پذیری شفاف

۳. ایجاد «صندوق تسهیلات ویژه همکاری با SCO»

- با مشارکت بخش خصوصی و بانک‌های استانی
- برای حمایت از صادرکنندگان، سرمایه‌گذاران و استارت‌آپ‌ها

۴. میزبانی «اولین نمایشگاه تخصصی تجاری-صنعتی SCO در غرب آسیا» در اصفهان ۱۴۰۵

- با حضور شرکت‌های چینی، روسی، هندی و...
- همراه با همایش سرمایه‌گذاری و فناوری

۵. توسعه «شهرک صنعتی-تجاری ویژه SCO» در اصفهان

- با معافیت مالیاتی ۱۰ ساله
- با دسترسی آزاد به شبکه حمل‌ونقل و انرژی
- با خدمات ویژه به سرمایه‌گذاران خارجی

**«عضویت ایران در SCO، تنها یک عضویت دیپلماتیک
نیست بلکه فرصتی تاریخی برای بازسازی اقتصاد،
تحکیم امنیت و بازتعریف جایگاه ایران در جهان
جدید است. استان اصفهان، با ظرفیت‌های منحصر به
فرد صنعتی، کشاورزی، فرهنگی و ژئواستراتژیک،
می‌تواند قلب تپنده این تحول باشد
اما تنها با برنامه‌ریزی هوشمند، همکاری بین‌بخشی و
اجرای شفاف، سریع و دقیق.»**

